TESLİM TÖRE'NİN (TKEP) İPLİK-İŞ SENDİKASI

16 Ekim 2026

Yıldırım Koç

1970'li yılların ilk yarısında Gaziantep, Adıyaman, Malatya, Amasya yörelerinde etkili olan siyasi yapılanma, 12 Mart 1971 dönemi Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu'nun devamı niteliğindeydi. Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu-Mücadelede Birlik (THKO-MB) adını alan ve Teslim Töre'nin önderlik ettiği bu yapı, daha sonra Türkiye Komünist Emek Partisi'ne dönüştü. Bu örgütlenme işçi sınıfı içindeki örgütlenme çalışmalarında, diğer sendikaların yanı sıra, İplik-İş Sendikası'ndan yararlandı.

Mücadele Birliği yapılanması 1970'li yılların ortalarında DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası'nın Gaziantep Şubesi'ni ele geçirdi. Bunun üzerine Tekstil Sendikası yönetimi, bu şubeyi feshetti. Tekstil Sendikası'nın bu uygulaması sonrasında, İplik-İş Sendikası, Mücadele Birliği veya Teslim Töre yandaşları tarafından kuruldu. Mücadele Birliği yapılanması, 1976 yılında *Emeğin Birliği Dergisi*'ni yayımlamaya başladı. Amaçları, bağımsız sendikaları güçlendirmek ve bir süre sonra DİSK'e alternatif olabilecek bir konfederasyon kurmaktı. Bu amaçla, Birleşik Maden-İş, Bağımsız Gıda-İş ve Birleşik Basın-İş gibi sendikalar da kuruldu. Ancak bu girişim başarıya ulaşamadı. İplik-İş aracılığıyla İzmir ve İstanbul'da ilişkiler yaratıldı ve belirli fabrikalarda gruplar kuruldu, hatta bazı grevlere (1978 Ülker grevi gibi) öncülük de edildi. (Vehbi Ersan, *1970'lerde Türkiye Solu*, İletişim Yay.,İstanbul,2013;159)

İplik-İş Sendikası'nın Kuruluşu ve Çalışması

İplik-İş (Türkiye Tekstil Dokuma ve Benzeri İşçileri Sendikası) Gaziantep'te 25 Haziran 1975 tarihinde kuruldu.

Çalışma Bakanlığı'ndaki dosyasına göre, İplik-İş'in kurucuları Mehmet Kellecioğlu (genel başkan), Mehmet Yıldız (genel sekreter), Sefer Sarıkurt (genel örgütlenme sekreteri), Tahsin İlcihan (genel mali sekreter), Mahmud İspir (genel eğitim sekreteri), Sıho Sağır, Muharrem Kırtıl, Ejder Kaya, Haşim Akkurt, Hacı Dündar, Kemal Yıldırı, Sami Şimşek, Ali Özkaya, Sait Genç, Hamid Keleş, Yahya Fıstıkçı ve Mehmed İşler idi. (*Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi*, Cilt 2, İstanbul, 1998; 47)

Sendika genel kurulu 11 Temmuz 1976 tarihinde tüzükteki eksiklikleri gidermek için toplandı. Genel kurulda genel başkanlığa Hasan Budak seçildi.

İplik-İş'in 2. Genel Kurulu 26 Şubat 1978 tarihinde toplandı. Sendika genel merkezi Gaziantep'ten İstanbul'a alındı.

İplik-İş, Çalışma Bakanlığı'na gönderdiği yazıda, 5 Mayıs 1980 tarihinde 2.180 üyesinin bulunduğunu bildiriyordu.

İplik-İş Sendikası, *İşçilerin Mücadele Birliği* adıyla bir gazete yayımladı.

İplik-İş, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 numaralı Askeri Mahkemesi'nin 4 Kasım 1981 tarihli kararıyla faaliyetten men edildi. Kararın gerekçesinde "sendika yöneticilerinin sendikayı tüzüğünde belirtilen amaçlar dışında yönetmeye başlamaları ve sendikanın Türkiye Komünist Emek Partisi'nin amaçları doğrultusunda yönetilerek Türkiye Komünist Emek Partisi'nin bir yan kuruluşu haline geldiği yönünde kuvvetli delil ve emareler bulunması" gösterildi. (*Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi*;47)

İplik-İş'in Mücadelesi ve Eylemleri

Özgürlük İçin Direniş Dergisi'nin Şubat 1976 tarihli sayısı, İplik-İş'in Gaziantep işyerlerindeki grevini aktarıyordu:

"Genel Merkezi Gaziantep'te bulunan İplik-İş Sendikası'nın Özüstün Mensucat fabrikasında ve Erbağcı işyerinde başlattığı grev azimle sürdürülmektedir.

"Daha önce sendikasız, sigortasız olarak çalıştırılan iplik işçileri, sendikalarını kurup bir çatı altında toparlanmaya, kenetlenmeye başlayınca, kan emicl patronların da uykusu kaçmaya başlamış, bu nedenle işçiler üzerinde eskiden beri varolan faşist uygulamaları daha da yoğunlaştırma yoluna gitmişlerdir. Ayrıca kanunî yollardan kurulmuş olan İplik-İş Sendikasını da kapattırmak amacıyla savcılığa, Emniyet Müdürlüğüne başvurmuşlardır. Çünkü onlar, işçilerin faşist zorbalıklara ve sömürüye karşı devrimci bir sendika çatısı altında birleşip, mücadelelerini daha bilinçli ve örgütlü bir biçimde sürdürmelerinden korkmaktadırlar.

"Çünkü onlar, iplik işçilerinin tek yumruk olarak haksızlıklara, zulme karşı çıkmaları halinde işçileri eskisi gibi sigortasız, her çeşit sosyal haktan yoksun bir durumda ve faşist uygulamalar altında çalıştıramayacaklarını çok iyi bilmektedirler.

"Nitekim İplik-İş Sendikasının kurulmasıyla her türlü sosyal güvenceden yoksun olarak çalışan işçiler mücadeleleri sonucunda bir takım haklar elde etmişler sömürüye ve faşist baskılara karşı da direnişe geçmişlerdir. Devrimci işçiler grev nedenlerini şöyle açıklamaktadırlar:

"'Sendikalı olduğumuz için işveren bize devamlı baskı yapmaktadır. Sosyal haklardan bizi yoksun bırakmaktadır. Bu nedenle greve başladık. İşten çıkarılan arkadaşlarımız işe alınıncaya kadar ve sosyal haklarımızı elde edene kadar grevi sürdüreceğiz.'

"Bu direniş karşısında patron grevi kırmak üzere bir çok işçiyi işten atmış, faşist komandoları işçiler üzerine saldırtmak istemiş ve daha bir çok tertipler içerisine girmiştir. Türk-İş'e bağlı sarı Teksif sendikası da bu konuda işverene yardımcı olmak amacıyla elinden geleni ardına koymayarak bir çok işçinin işten atılmasına sebep olmuştur.

"İşveren ve sarı sendikalar tarafından düzenlenen çeşitli ayak oyunlarına ve kanlı tertiplere rağmen işçilerin mücadelesi yiğitçe devam etmektedir. İşçiler haklı mücadelelerinde mutlaka başarıya ulaşacaklardır. Gaziantep İplik-İş Sendikasının yayınladığı bildiride devrimci işçiler halkımıza şöyle sesleniyorlar :

"İplik-İş Sendikasının Erbağcı iş yerindeki grevi 42 gündür devam etmekte." (*Özgürlük İçin Direniş*, Sayı 4, Şubat 1976)

Özgürlük İçin Direniş Dergisi'nde İplik-İş'in aşağıdaki açıklaması da yer alıyordu:

"KARDEŞLER

"İşçilerin, köylülerin yurdun dört yanına yayılan mücadeleleri bize şunu öğretmiştir: Bizleri zafere götürecek yol, davamıza sıkı sıkıya sarılmaktan geçmektedir.

"Patronların baskısına, sarı sendika ağalarının ihanetine, cop ve panzere, jandarma dipçiğine karşı direnişlerimizi savunalım.

"En ufak haksızlığa bile göz yummayalım.

"İşten atılmalara topluca karşı koyalım.

"İşten atılan arkadaşlarımızın tekrar işe alınması için mücadelemizi yükseltelim.

"TALEBİMİZ:

"İş güvenliği, sendika hürriyeti ve insanca yaşamaktır.

"Yıkılsın bu sömürü ve zulüm düzeni.

"Kahrolsun sarı sendikalar.

"Kahrolsun faşizm.

"Yaşasın işçi sınıfının devrimci mücadelesi.

"İplik-İş Sendikası Genel Merkezi Gaziantep" (*Özgürlük İçin Direniş*, Sayı 4, Şubat 1976)

1976 yılı Mart ayında *Öncü Gazetesi*'nde İplik-İş'in ilk grevlerine ilişkin bir haber yayımlandı:

"Gaziantep'te Turan Beyendi'ye ait fabrikada çalışan işçilerin 78 gün önce başlattıkları grev devam etmektedir. İşverenin lokavt kararı uygulayarak bir çok işçiyi işten çıkardığını belirten grevci işçiler 'Sendikalı olduğumuz için işveren bize devamlı baskı yapmaktadır. Kanuni haklarımızı tam olarak alamıyoruz.Bu nedenle greve başladık. İşten çıkarılan arkadaşların tekrar işe alınmasına kadar ve haklarımız ödeninceye kadar grevimizi sürdüreceğiz'demişlerdir. Turan Beyendi'ye ait fabrikada greve giden 17 İplik-İş Sendikası üyesidir ve grevi tüm devrimci kuruluşlar desteklemektedir." (*Öncü*, 15 Mart 1976)

DİSK 1976 yılı Eylül ayında Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı bir genel direniş kararı aldı. DİSK üyesi olmayan İplik-İş Sendikası ve Emeğin Birliği yapılanmasında yer alan Devrimci Kültür Derneği ise, DİSK'i eleştirmekle ve bu kampanyaya katılmamakla birlikte, DGM'yi bir mitingle protesto etti:

"ONBİNLER HAYKIRDI DGM'YE HAYIR

"27 Eylül 1976 Pazartesi günü DKD (Devrimci Kültür Derneği) ve İplik-İş Sendikası (İplik İşçileri Sendikası) tarafından ortaklaşa düzenleren miting ve yürüyüşe katılanlar tek bir ses halinde haykırdılar: DGM'YE HAYIR!

"Gaziantep ve çevresinin devrimci gençliğini temsil eden DKD ve gerçek sınıf sendikacılığının örnek mücadelesini veren İplik-İş sendikasının bu eylemine ilimizdeki tüm demokratik dernekler ve sendikalar katılıp, destek oldular.

"Gaziantep halkının devrimci mücadelesinden korkan sermayenin temsilcileri devrimci kuruluşların faşizme karşı miting ve yürüyüş yapma istemlerini birçok kez geri çevirmişler ve gerekli izni vermemişlerdi. Hatta derneklerin yasa ile tanınmış olan bildiri dağıtma hakları bile havadan sudan gerekçelerle çiğnenmişti. Bir çok engellemelere karşı sonunda miting ve yürüyüş yapma iznini alan kuruluşların bu eylemine çok büyük bir halk kitlesi katılmıştır.

"Mitingte aşağıdaki konuları içeren konuşmalar yapılmıştır:

"DGM faşizmin bir parçasıdır. Sermaye çevreleri bu yasa ile ülkemizdeki kapalı faşizmi kalıcı hale getirmeye çalışıyorlar. DGM'ler ile sermayenin halkımız üzerindeki egemenliği perçinleşmiş olacaktır. DGM faşizmden ayrı bir olgu değildir. Aksine onun bir parçasıdır. Bu sebeple DGM'ye karşı verilen mücadele faşizme karşı verilen mücadeleden soyutlanamaz. Haliyle faşizme karşı verilecek mücadeleyi de ancak proleter devrimciler yürütebilir. Revizyonistler ve oportünistler ise bu mücadeleyi sadece sekteye uğratır. DİSK'in başına çöreklenmiş revizyonist yöneticiler de bu sebepten işçileri aktif mücadeleye çekememiştir. Genel direniş yerine 'genel yas' ilân edenler faşizme karşı tutarlı mücadele yürütemezler.

"Konuşmacıların sözleri sık sık 'Kahrolsun faşizm', 'DGM'ye hayır', 'Fabrikalar tarlalar, siyasi iktidar, herşey emeğin olacak', 'Yaşasın işçilerin, yoksul köylülerin, devrimci gençliğin mücadele birliği' gibi benzeri sloganlarla kesilmiştir." (*Emeğin Birliği*, sayı 1, 1.11.1976)

Emeğin Birliği Dergisi'nin 1.11.1976 tarihli 1. sayısında, "İplik-İş Sendikası Üyeleri" imzalı yazıda, İplik-İş'in bir işyerindeki mücadelesi anlatılmaktaydı:

"İplik-İş üyeleri yazıyor: İŞÇİ DÜŞMANLARI SENDİKAL MÜCADELEMİZİ ÖNLEYEMEYECEKTİR.

"İplik-İş Sendikası kurulduğu günden bu yana verdiği tutarlı mücadele sonucu kısa sürede patronların ve işbirlikçilerinin şimşeklerini üzerine topladı. Patronların tümü de elbirliği ile adı geçen sendikayı kapatabilmek için her türlü yola baş vurdular. Patronların bu çalışmalarına zaman zaman polisler, sermayenin kiralık adamları komandolar ve bölge çalışma müdürlüğü yetkilileri yardımda bulunmaktan çekinmediler. Özellikle Bölge Çalışma Müdürlüğü her fırsatta patronların yanında olduğunu gösteriyordu. Zaten, öyle de olması gerekiyordu. Verilen her kararda patronlar haklı, sendikamız ve işçiler haksız çıkarılıyordu.

"Sendikamıza yapılan tüm baskılara rağmen, mücadeleden yılmayan sendikamız sonunda Duran Beğendi işyerinde toplu iş sözleşmesini imzalamıştı. Sendikamızın bu başarısına tahammül edemeyen Duran Beğendi toplu iş sözleşmesini geçersiz kılabilmek amacı ile işyerini kapatmış ve tek yanlı lokavt ilan etmiştir. Kanuna göre işverenin fabrikayı kapatmadan bir ay önce durumu bizlere bildirmesi gerekirken, kapatma kararını fabrikayı kapatmadan iki gün önce bildirmiştir. Bölge çalışma Müdürlüğü de her zaman olduğu gibi, yine bu olaya seyirci kalmıştır.

"Duran Beğendi ve benzeri işçi düşmanları sendikal mücadelemizi hiç bir zaman önleyemeyecektir. İşçi sınıfı kendi sınıfının kurtuluşu yolunda kararlı ve inançlı olarak mücadeleye devam edecektir." (*Emeğin Birliği*, sayı 1, 1.11.1976)

Gaziantep'te Çıksorut, Tabakhane ve Ünaldı semtlerinde çalışan 600 dolayında dokuma işçisi İplik-İş Sendikası'na üye oldu ve ücret talepleri işveren tarafından kabul edilmeyince 1976 yılı Mayıs ayında direnişe geçti. Sendikacılar ve bazı işçiler gözaltına alındı.

İplik-İş Sendikası 24 Ocak 1978 günü İzmir'de bulunan Karadeniz Konfeksiyon işyerinde çalışan 18 işçiyi greve çıkardı. Grev, 22 Şubat 1978 gününe kadar sürdü.

Gaziantep'te 1977 yılı Haziran ayında meydana gelen bir olayda, Türkiye Komünist Partisi yanlısı İlerici Gençler Derneği'nin (İGD) bir üyesi hayatını kaybetti. İGD, bu olay üzerine yayınladığı bir bildiride İplik-İş yöneticilerini suçladı: "Gerici-faşist güçlerin sol içerisindeki uzantısından, goşist-Maocu Emeğin Birliği -aslında CIA ve MİT'in birliği- grubundan tabela sendikası İplik-İş Genel Başkanı Hasan Budak ve Yönetim Kurulu üyesi Sefer Sarıkurt'un bulunduğu 8-10 kişilik bir grup, İGD üyesi işçi ve Lastik-İş temsilcisi Atilla Karataşlı'nın yollarını kesmişler ve silahlarını çekerek vurmuşlar, Fevzi Türbeci kurtarılamayarak ölmüştür." (*Emeğin Birliği*, sayı 8, 20 Temmuz 1977)

Gaziantep'te Dokuma Sanayiinde Başarılı Direniş

Emeğin Birliği, 1978 yılı Ocak ayında Gaziantep'te İplik-İş'in önderliğindeki dokuma işçilerinin 18 gün süren direnişlerini ve elde edilen kazanımları özetliyordu:

"ANTEP DOKUMA iŞÇiLERİ HAKLARINI SÖKE SÖKE ALDILAR.

"Bundan bir buçuk ay önce, Antep'te dokuma sanayiinde çalışan tüm işçiler direnişe geçtiler. Ve geçtiğimiz ayın içerisinde 18 günlük direnişten sonra istedikleri hakları sağlayarak direnişi zafere ulaştırdılar. Bu direniş, sıradan ve rastgele patlak vermiş bir direniş değildir. Tersine bu direniş, bugünkü işçi sınıfı hareketinin gelişimine uygun, başından sonuna kadar bilinçli, kararlı ve disiplinli bir sınıf hareketiydi.

"Faşizmin, baskı ve terörün yanında, emekçi halkımızın sırtına yüklediği ard arda zamlarla ağırlaşan ve artık çekilmez hale gelen hayat şartları karşısında Türkiye'nin her tarafında işçiler ve emekçiler, en basit ve insani haklarını koruyabilmek için işveren sınıfa ve hükümetlerine karşı harekete geçmek durumunda kalıyorlar. Aynı sebeplerden Aralık ayı içerisinde Antepte tüm dokuma sanayiinde (Nizip Cad. Çıksorut, Ünaldı, Sanaii'de) sayısı onbine varan işçi direnişe geçmişti. Direnişe geçen işçilerin istemi, yeni hayat şartları karşısında kendi sosyal haklarının yeniden gözden geçirilmesi ve ücretlerinin artırılmasıydı. İşçiler işverenlere karşı kendi taleplerini savunmada herşeyden önce kendi aralarında bir birliğin gerekli olduğuna inanıyorlardı. Bu birliği yaratmak amacıyla işçiler daha önceki pratiklerine de dayanarak direnişten önce sanayiide ve kahvelerde işçi toplantıları düzenleyip istek ve taleplerini birlikte tartışıp eylemlerini en geniş yığınlar önünde kararlaştırdılar. Eylemin sıhhatli olarak yürütülebilmesi için kendi aralarında direniş komiteleri oluşturdular. Oluşturulan komitelerin görev bölümü ve işçilerin kararlılığı, direnişin başarı ile devam ettirilmesinde başlıca etken olmuştur. Ayrıca bu direnişin geçmişten diğer farklı bir yanı da, sosyalist işçilerin hareketin öncülüğünü yapıp, işverenlere karşı kendi ekonomik talepleri uğruna mücadelenin gerekliliğine inanan işçilerle, sınıf bilinçii işçilerin eylemde sağladığı birlikti. (…)

"Direniş her türlü engele, maocu burjuva uşaklarına, küçük burjuva milliyetçilerine rağmen başarıyla sürdürüldü. Dokuma işçilerinin bu yiğitçe direnişi karşısında işverenler daha fazla dayanamayarak, işçilerin taleplerinin büyük bir kısmını kabul etmek zorunda kaldılar. İmzalanan ek protokolde ise işçi kıyımının önüne geçebilmek için, işverenlerin direnişten dolayı işçileri işten atamayacağı belirtildi. (…)

"Antep dokuma işçilerinin direnişi sınıf sendikacılık hareketinin yaratılmasında pratikte ortaya çıkmış en iyi örnektir. Şüphesiz bu hareket kendiliğinden ortaya çıkmış değildir. Bu tür bir mücadelenin ortaya çıkışının bir geçmişi vardır. Bu geçmiş, 1978'in başlarında İPLİK-İŞ'in kurulması uğruna verilen ve 1975'ten bu yana İPLİK-İŞ öncülüğünde bugüne kadar verilen mücadelelerin ürünüdür.

"Türkiye'nin her tarafında olduğu gibi Antep'te de DİSK dahil 'büyük' konfederasyonlar küçük iş yerlerindeki işçileri örgütlemediklerinden ilk defa küçük işyerlerindeki işçilerin örgütlenmesine gidilmiş ve bu amaçla 1975 yılının başında İPLİK-İŞ sendikası kurulmuştur. Ancak, bu sıradan alışıla gelmiş bir sendika olmayıp, yeni türden (SINIF SENDİKACILIK siyasetini temel alan) bir sendika oluyordu. Kurulduğundan bugüne kadar üyelerinin sadece ekonomik hakları uğruna mücadele vermekle yetinmemiş en büyük çabayı üyelerini siyasi yönden eğitilmesine harcamış, işçilerin en iyi silahı olan işçi sınıfının bilimini kavratmaya çalışmıştır. Öyle ki, İPLİK-İŞ Sendikası Antep'te her türden demokratik mücadelelerinin de öncülüğünü üstlenerek yürütmüş ve yürütmektedir." (*Emeğin Birliği*, 4 Şubat 1978)

TKP'nin kontrolündeki Politika Gazetesi, 23 Mayıs 1978 günlü nüshasında, DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası'nın bazı temsilcilerinin DİSK Genel Merkezi'ne ilettikleri bir raporun son bölümünü yayımladı. Bu raporda, Tekstil Sendikası'nın hatalarının İplik-İş'in örgütlenmesine yol açtığı ileri sürülüyordu:

> "Genel Merkeze duyulan o güvensizlik, Tekstil Sendikasına duyulan güvensizlik haline dönüşmüştür. DİSK'e duyulan güvenin sarsılması noktasına kadar gelinmiştir. Bu durumdan yararlanan İPLİK-İŞ ve benzeri bağımsız sendikalar, Tekstil tabanında cirit atmaya başlamıştır. Özellikle bağımsız İPLİK-İŞ Sendikası üzerinde durmak gerekir. Merkezi Gaziantep'te bulunan İPLİK-İŞ, geçtiğimiz günlerde İstanbul Gaziosmanpaşa'da bir şube açmıştır. Sendikamız Tekstil'in içine düştüğü bunalımdan yararlanarak, tabanda parçalayıcı propaganda ve örgütlenme çalışmaları yürütmektedir. Hele de Ören Bayan işyerinde olduğu gibi, toplusözleşme görüşmelerinin sürdüğü bazı işyerlerinde sınıf sendikacılığına yaraşmayan tutumlar içine girilirse, işyerlerinin sendikamız Tekstil'den koparılması an meselesi haline gelmiştir." (*Politika,* 23 Mayıs 1978)

İplik-İş'in Siyasal Tavrı ve Bağımsızlık İddiası

Emeğin Birliği Gazetesi, 1978 yılında yayımladığı bir yazıda, İplik-İş Sendikası'nın Ecevit Hükümeti ile Türk-İş arasında imzalanan Toplumsal Anlaşma'ya karşı olduğunu vurguladı:

> "İşçi sınıfının ve diğer ücretli çalışanların en tabii ekonomik ve sendikal haklarına büyük bir darbe vurmayı amaçlayan. 'Toplumsal Anlaşma'ya karşı, siyasal planda Vatan Partisi ve Emeğin Birliği, sendikal planda da İplik-İş aktif ve kesin bir tavır alır ve yığınları bu gerici tedbire karşı mücadelede birliğe çağırırken, DİSK yönetiminin bu tedbir karşısında tavırsız ve mücadelesiz kalması, kuşkusuz DİSK yönetimi açısından endişe verici ve düşündürücü olmuştur; onu büyük ölçüde zorlamıştır. (*Emeğin Birliği*, sayı 24, 10 Aralık 1978)

Emeğin Birliği Gazetesi'nde 1979 yılı Mart ayında yayımlanan bir yazıda da İplik-İş'in bağımsız olduğu ve "Mücadele Birliği Komiteleri" kurmaya çalıştığı ileri sürüldü:

> "Bugün, sendikal harekette, etkin durumda olan sarı, reformist, faşist vb. sendikaların işçi sınıfını değişik yöntemlerle burjuvazinin kuyruğuna takmaya çalışmalarının karşısında sınıf sendikacılığı düşüncesini savunan bağımsız sendikalara duyulan ihtiyaç ortadadır. Çünkü, varolan sendika yönetimlerinin tümü, işçi sınıfının bağımsız düşüncesine ve sınıf sendikacılığına temelden karşıdır. Kendi içlerinde böyle bir düşünce temelinde gelişen örgütlenmenin en tam biçimde olgunlaşmasına asla müsaade etmezler. Etmezler çünkü, bu örgütlenmenin gelişip, yaygınlaşması. her türden oportünizmin ve sendikal hareketteki burjuva egemenliğinin sonu olacaktır. (…)
>
> "Bugün, sınıf sendikacılığı uğruna mücadele eden İPLİK-İŞ sendikası somutunda sözü edilen engeller tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştır. İPLİK-İŞ, bir yandan Türkiye çapında kendi örgütlenme çalışmalarının pratik sorunlarıyla uğraşırken, diğer yandan da burjuvazi ve onun hükümetlerine karşı, işçi sınıfının bağımsız politikası ışığında sendikalara siyaset sokma görevlerini üstlenmiştir. Bu görevler, işçi sınıfına günlük politika içersinde hedef gösterme ve sendikal politikanın yanında bizzat her işyeri ve sendika icersinde mücadele birliği komitelerini örgütleme ve muhalefet çalışmalarını birlikte sürdürmeyi de kapsamaktadır. Elbette ki, böyle kapsamlı ve geniş bir sendikal çalışma içersinde İPLİK-İŞ'in zorunlu bir takım eksiklikleri olmuştur. En azından, sınıf sendikalarının çalışmalarında iki temel alandan birini oluşturan ve hatta giderek başlıca alan haline gelecek mücadele birliği komitelerinin oluşturulmasına gereken ağırlık ve önem verilememiştir. Önümüzdeki mücadele dönemi, böyle bir amacı kapsamak zorundadır. Yani bir taraftan İPLİK-İŞ'in kendi sendikal örgütlenmesi devam ederken, ağırlıklı olarak bölgelerde ve merkezi olarak her iş kolunda, her fabrikada kurulacak mücadele birliği komiteleri ağıyla işçi sınıfı hareketi örülmelidir.
>
> "Bu konuda bazı oportünist akımların kasıtlı olarak ortaya sürdükleri gibi, İPLİK-İŞ, ne Emeğin Birliği'nin, ne de başka siyasetlerin 'tekkesi' değildir ve olamaz da. Çünkü, sınıf sendikacılığını işçi sınıfı hareketine egemen kılma mücadelesi ve bu mücadele içersindeki bağımsız sendikaların yeri net ve açık bir şeydir. Bu uğurda mücadele eden unsurların veya sendikaların, grupların, güçlerini birleştirerek, birlikte mücadele etmeleri en doğal sonuçtur. Emeğin Birliği'nin bu konudaki tavrı ise son derece açıktır. Biz, bağımsız sendikaları işçi sınıfının birliği açısından taktik bir araç olarak gördüğümüzü açıkladık. Bu konuda illa da her işçinin İPLİK-İŞ'e üye olarak katılmasını beklemek ve sonuçta işçi sınıfının birliğinin sadece sendikada pekişeceğini ve sağlanacağını savunmak; tarafımızdan aptalca bir şey olarak değerlendirilmişti. Bu nedenle, İPLİK-İŞ veya benzeri sendikalara, başka sendika veya grupların katılabileceği gibi, bu sendikalara da, başka, diğer sendikalara rahatlıkla katılabilirler. Ancak bir tek şartla; sınıf sendikacılığı doğrultusundaki mücadeleyi sürdürmek ve daha

güçlü kılmak amacıyla. İPLİK-İŞ'in de bu zamana kadar (bir takım eksiklikleri olmasıyla birlikte) yaptığı ve yapacağı tastamam budur." (*Emeğin Birliği*, sayı 27, 1 Mart 1979)

Aydınlık Gazetesi ise farklı bir iddiayı gündeme getirdi. *Aydınlık Gazetesi*'nin 1979 yılındaki "Bilinmeyen 'Sol', Belgeler ve Olaylarla 49 Grup" dizisinin "Emeğin Birliği" bölümünde aşağıdaki iddialar yer alıyordu:

"Emeğin Birliği adı ile anılan ve T.Töre'nin yönlendirdiği belirtilen grubun faaliyetleri Malatya, K.Maraş, G.Antep ve Adana yörelerinde yoğunlaşıyor. Bu grubun görüşlerini savunan Emeğin Birliği adlı dergi Kasım 1976'dan bu yana önceleri G.Antep'te, sonra İstanbul'da yayınlanıyor. Bu dergiye, geçen Kasım ayında yayına başlayan ve yalnız 1 sayı çıkan İşçi Birliği dergisi de eklendi.

"Emeğin Birliği grubunun çizgisinde gençlik içinde faaliyet gösteren ve saldırgan bir tutum takınan Genç Emekçiler Birliği adlı bir de dernek var, Bu dernek GEB adlı bir yayın çıkarıyor. Emeğin Birliği çizgisinde ayrıca İplik-İş adında bir de sendika var. Bu sendikanın yayını ise İşçilerin Mücadele Birliği, G.Antep'te biraz örgütlü olan bu sendikanın pek bir etkinliği yok." (*Aydınlık*, 21 Mart 1979)

Gerçek Gazetesi'nde de İplik-İş'in çalışmalarına ilişkin olarak bir işçinin aşağıdaki eleştirisi dile getirildi:

"İşsizlik Emekçilerin Belini Büküyor. Gaziantep'te Dokuma İşçileri Zor Durumda.

"Burada bir İplik-İş Sendikası var ve bundan beş ay önce bizi direnişe kaldırdı. Bu direniş süresince bize hiçbir maddi yardımda bulunmadı, bulunmadığı gibi direnişin 80 gün sürmesine rağmen bize yok denecek kadar az ücret zammı aldı. Kendi örgütsel çıkarlarını ön planda tuttuğu için de hiçbir sosyal hak alamadı." (*Gerçek*, sayı 99, 9 Temmuz 1979)

İplik-İş Sendikası ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a Müdahalesi

Sosyalist solda 1979 yılında en önemli tartışma konularından biri, Afganistan'da subayların yaptığı bir darbeden sonra Sovyetler Birliği silahlı kuvvetlerinin Afganistan'a girmesiydi. Bazı sosyalist örgütlenmeler bu müdahaleyi bir "işgal" olarak nitelendirip karşı çıkarken, genellikle Sovyetler Birliği yandaşı sosyalist gruplar, bu müdahaleyi "enternasyonalizm" olarak yorumluyordu. Bu tartışma, sosyalist örgütlenmelerin kontrolü altındaki sendikalarda da bir saflaşmaya neden olmuştu:

"Bağımsız sendikalar da Afgan devriminin yanında yer alıyor.

"İplik-İş, Birleşik Maden-İş, Birleşik Besin-İş Sendikaları ile Emekçi Kadınlar Birliği tarafından yapılan ortak açıklamada Türkiye demokrasi güçlerinin Afganistan halkı ve Sovyetler Birliği'nin enternasyonalist dayanışmasının yanında olduğu kaydediliyor.

"Bağımsız sendikalar da Afganistan devriminin ve Sovyetler Birliği'nin Afgan halkına enternasyonalist davyanışmasının yanında olduklarını açıkladılar. İplik-İş, Birleşik Maden-İş, Birleşik Besin-İş Sendikaları ile Emekçi Kadınlar Birliği tarafından yapılan ortak açıklamada, emperyalizmin, Afgan devriminin yeni bir aşamaya yükselmesini boğmak için alçakça oyunlara giriştiği ancak Sovyetler Birliği'nin enternasyonal yardımı ile bu oyunların boşa çıkarıldığı belirtilerek Türkiye demokrasi güçlerinin devrimci Afgan iktidarının yanında olduğu kaydedildi. Yalan ve iftiraya dayalı antisovyetik propagandanın yoğunlaştırıldığı, özellikle bunun için TRTnin kullanıldığı hatırlatılan açıklamada özetle şu görüşlere yer verildi: 'Emperyalizmin bu küstahça saldırıları karşısında SSCB ve devrimci Afgan iktidarı yalnız değildir. Türkiye proletaryası, ve emekçileri, demokrasi güçleri Sovyetlerin, enternasyonal dayanışmasının yanındadır. Biz İplik-İş, Birleşik Maden-İş, Birleşik Besin-İş, Kadınlar Birliği ve Birlik Yolunda Gençler olarak Sovyetler'in ve Afgan halkının yanında olduğumuzu, bir kez daha belirtiyor ve emperyalizmin, onun uşağı maoculuğun can havliyle başlattığı bu saldırıların bir parçası olarak Türkiye'de başlatılan bu saldırıların boşa çıkartılması İçin sonuna kadar mücadele edeceğimizi belirtir ve tüm demokratik örgütleri, sendikaları mücadeleye ve birliğe çağırırız.'" (*Politika*, 13 Ocak 1980)

Ortak Belediye Başkanı Adayı

İplik-İş Sendikası, diğer bazı sosyalist yapılanmalarla birlikte, Malatya belediye başkanlığı için Remzi Aslan'ı destekledi.

"Demokrasi güçlerinin Malatya Belediye Başkanlığı için ortak adayı: Remzi Aslan. Devrimci Yol, Birlik Yolu, Birlik Dayanışma, TİP ve Devrimci Demokratlar"ın ortak adayı. İplik-İş Malatya Şubesi'nce yapılan bir açıklamada demokfasi güçlerinin ortak adayı Remzi Aslan'ın desteklendiği belirtilerek şöyle denildi: Biz İplik-İş Malatya Şubesi olarak demokrasi güçlerinin ortak adayı olan Remzi Aslan'ı destekliyor ve işçi sınıfını, tüm ilerici devrimci kesimleri de bu ileri adımı desteklemeye çağırıyoruz." (*Politika*, 22 Ocak 1980)

İplik-İş'e Saldırı ve Baskılar

İplik-İş'e yapılan saldırılardan biri, 17 Şubat 1980 günü İzmir'de meydana geldi. İplik-İş'in grev çadırına yapılan silahlı saldırıda bir işçi hayatını kaybetti, bir işçi de yaralandı. *Demokrat Gazetesi* bu olayı aşağıdaki biçimde haberleştirdi:

"17 Şubat günü grev çadırının kurşunlanması sonucu Nusret Korkmaz adlı işçinin öldürülmesi üzerine Türkiye İplik-İş Sendikası Genel Merkezi'nden ve İzmir Şubesi'nden yapılan açıklamalarda faşist cinayet lanetlendi. 'Bu baskılarla ve kurşunlamalarla işçilerin sömürü ve zulme karşı verdiği mücadelenin duracağını sanan işverenler ve onların uşağı faşistler aldanıyorlar' denilen İzmir Şube Başkanlığı bildirisinde şu görüşlere yer verildi.

"'İşveren ile faşistlerin işbirliği sonucu GREV yeri 17 Şubat tarihinde tarandı. Bu tarama sonucu Nusret Korkmaz öldü ve bir işçi de yaralandı. Bu baskılarla ve kurşunlamalarla işçilerin sömürü ve zulme karşı verdiği mücadelenin duracağını sanan işverenler ve onların uşağı faşistler aldanıyorlar. Tehditler, kurşunlamalar, öldürmeler bizim sömürü, soygun ve talan düzeni olan kapitalizme karşı verdiğimiz mücadeleyi engelliyemez. Kazanacak olan biziz, çünkü haklıyız, tarih haklıların zaferleriyle doludur. Gün gelecek biz işçiler, emekçiler olarak faşist katillerden hesap soracağız.'

"İplik-İş Sendikası Genel Sekreteri Mehmet Aşık tarafından dün yapılan yazılı açıklamada da, MİSK'ten çıkan faşist militanlarca üyelerinin daha önce de tartaklandığı ve tehdit edildiği belirtilerek şöyle denildi; 'Türkiye'de bu tür olaylar artık günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Faşist katiller işçi sınıfının gelişen mücadelesini bastırmak için her tarafta işçileri öldürmekte, grev çadırlarını kurşunlamakladır. Ülker ve Tekel işçileri de aynı saldırılara maruz kalmıştır. Fakat bu saldırı ve katliamlar işçi sınıfını yıldıramayacaktır." (*Demokrat,* 24 Şubat 1980)

1979 yılı sonunda Adalet Partisi azınlık hükümetinin kurulması sonrasında İplik-İş Sendikası da siyasi iktidarın hedeflerinden biriydi. İplik-İş'in bazı yöneticileri gözaltına alındı ve kendilerine işkence yapıldığı ileri sürüldü:

"İplik-İş Sendikası Genel Eğilim Sekreteri Mustafa Işık bir basın açıklaması yaparak gözaltına alınan sendika yöneticilerine çeşitli baskılar uygulandığını bildirdi. Işık 24.3.1980 tarihinde sendika yöneticilerinin gerekçe gösterilmeden gözaltına alındıklarını ve kendilerine işkence yapıldığını belirterek şöyle dedi: '24.3.1980 günü Sendikalar Masasına çağırılan Merkez Yürütme Kurulumuzdan Mehmet Aşık ve Mehmet Yıldız, Onur ve Denetim Kurulu üyelerimiz İmam Kaya, Hamit Kaya ve Mustafa Kurucu'dan hiçbir haber alınamadı. 29.3.1980 günü de Genel Merkezimiz basıldı. Ve yapılan aramada hiçbir suç unsuru bulunmamasına rağmen bu kez ben götürüldüm. Yanlarında Genel Sekreterimiz Mehmet Aşık'ı da getirmişlerdi ve arkadaşımızın ayakta duracak durumu yoktu. 1. Şube'de (Gayrettepe' de) gözlerimiz bağlandı. Ve ben zemin kata indirildim. Orada gözlerim bağlı olduğu halde bir yandan işkence gördüm, bir yandan da özellikle sendikamızı yasadışı bir örgütmüş gibi göstermeye çalışan sorularla karşılaştım. (Bir takım duymadığım insan isimleri vb.)'

"Işık, bir haftadan beri alıkonan arkadaşlarının nelerle karşılaşabileceği, nasıl 'muamele' göreceklerini kamuoyunun değerlendirmesine bıraktıklarını da söyledi." (*Demokrat*, 2 Nisan 1980)